

Протеклу годину, дефинитивно, обележила је пандемија коронавируса, али и бројна политичка превирања чији расплет очекујемо у овој години. Први пут од увођења вишестраначја у Србији, у парламенту не постоји опозиција и чини се да је Александар Вучић зацементирао своју власт. Ђорђе Вукадиновић за Директно.рс анализира феномен Вучићеве власти и политичке прилике у Србији.

Како бисте у политичком смислу оценили протеклу годину?

- Иако су протеклу годину обележиле управо маске и борба против епидемије, у политичком смислу у Србији ово је била година дефинитивно палих маски. И када је реч о власти, али и када су у питању многи опозициони актери. Дешавања током корона кризе, фарсични избори, потписивање Вашингтонског споразума, продаја преосталих државних ресурса – све је то допринело овом падању маски. Сада се заиста може рећи да како ствари у Србији стоје не види само онај ко неће да види.

Који су кључни разлози који одржавају Александра Вучића на власти, упркос катастрофалним и погубним резултатима његове осмогодишње владавине?

- Одговор на ово питање могао би бити читава књига. Али, у најкраћем, кључна су два, односно три разлога. Вучић се на власти одржава захваљујући подршци спољног фактора – који га је, уосталом, на власт и довео – као и захваљујући политичкој контроли свих друштвених и финансијских токова, те медијској манипулацији и перманентном залуђивању широких бирачких маса.

Да ли Вучићева власт може да се упореди са било којом током модерне српске историје?

- Бојим се да не. Било је лоших и неспособних власти. Било је окупатора и квислинга. Али овако погубне комбинације није било. У том смислу је ово што тренутно имамо заиста “први пут у историји”.

На чему почива Вучићева апсолутна власт? □ Како је Вучић једини успео да фанатизује своје бирачко тело до те мере да је спремно да све учини за њега?

- Медији. Медији. Медији. И свакодневно испирање мозга. За опстанак ове власти Пинк је важнији од жандармерије и читавог МУП-а. Као и Жељко Митровић од Небојше Стефановића и Александра Вулина.

Како је могуће да Вучић подједнако привлачи и тзв. грађанисте и националисте? Да ли је Вучићева идеолошка флексибилност та чаробна формула моћи?

Ради се о тоталном одсуству било каквог уверења, идеологије или система вредности – све је подређено тренутном хиру и личном интересу

- Не знам да ли је баш “чаробна формула”, али свакако јесте један важан део објашњења овог – на први поглед – заиста необичног феномена да за Вучића гласају и јавно га подржавају и тзв. националисти и грађанисти. Додуше, рекао бих да је Ваш израз “идеолошка флексибилност” доста еуфемистички и благ за оно о чему је овде реч. Наиме, ради се о тоталном одсуству било каквог уверења, идеологије или система вредности – све је подређено тренутном хиру и личном интересу. Зато, између осталог, и борба против таквог система не може почивати на једноставним идеолошким формулама. Јер ће он, у сваком тренутку, према потреби, бити и већи “европејац” и већи “русофил” од било кога од нас. Зато треба раскринкавати и тај лажни патриотизам, русофилију и европејство, а не јалово се у томе са њим такмичити.

Зашто не постоји јачи грађански и социјални отпор Вучићевој аутократији?

- То је кључно питање, на које, рекао бих, опозициона јавност још нема прави одговор. А плашим се да се ни само питање не поставља на довољно јасан, отворен и самокритичан начин. Као прво, отпор није јачи јер је аутократија јака. Али, исто тако, нема га довољно и зато јер постоји доста раширена неверица у могућност промене – све док то неко “споља” не нареди. Плус је живо сећање на нека претходна разочарања. Плус се не види довољно јасна и атрактивна алтернатива, а има и доста страха од режимске одмазде. Плус, што се често превиђа, овај режим тенденциозно корумпира неке слојеве – пре свега оне из безбедносног апарата, као и онај најстарији и необразованији део бирачког тела. Неког корумпира јефтиним становима, неког једнократном помоћу, а неког захвалама и похвалама. Све наведено не треба да буде разлог да се од борбе одустане, али у великој мери објашњава зашто је та борба тако тешка, а отпор још увек недовољан.

Овај режим тенденциозно корумпира неке слојеве – пре свега оне из безбедносног апарата, као и онај најстарији и необразованији део бирачког тела. Неког корумпира становима, неког једнократном помоћу, а неког захвалама и похвалама

Да ли је дилема ЕУ - Русија за Вас реална и оправдана са становишта српских интереса? С једне стране видимо да ЕУ није тако чаробна заједница народа која дели заједничке вредности и да је базирана на корпоративним интересима, а са друге Путина чији модел власти је усвојио и Вучић. Како је могуће бити за Путина, а критиковати Вучића?

- Могао бих Вам одговорити контрапитањем – како је могуће бити за ЕУ и подржавати Вучића? Како је могуће бити против лажи, цензуре и лицемерја у Србији, а подржавати их на глобалном плану, када то упражњавају велике западне силе нпр. према Русији? Друго, ја немам идолопоклонички однос према Путину, као ни према ЕУ. Од њега – као и Орбана и сличних лидера – нећу се учити демократији, али се итекако може научити доста о борби за очување националне и државне суверености. А Вучић, иако воли да се на њих позива и да их назива пријатељима, управо те суверенистичке лекције од њих није научио. Зато, заправо, називати га “српским Орбаном” или “српским Ергоганом” за њега представља незаслужени комплимент.

Како би требало да изгледа идеална опозиција и шта треба да понуди грађанима као алтернативу?

- Не постоји “идеална” опозиција. Трагање за “идеалним” опцијама је сигуран пут у пропаст и на личном и на политичком плану. Довољно је само да буде другачија и боља од ове апсолутно лоше власти. Али, у сваком случају, та алтернатива мора у себи садржати јасан демократски и национални елемент. У противном неће имати шансе.

Да ли сматрате да ће диктатура јачати како Вучић буде осећао да губи власт? Верујете ли у мирну транзицију власти?

...не